

ULUSAL MESLEK STANDARDI

LİMAN OPERASYON MÜDÜRÜ

REFERANS KODU/

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI/

Meslek	:	LİMAN OPERASYON MÜDÜRÜ
Seviye	:	6
Referans Kodu	:	
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar)	:	Türkiye Liman İşletmecileri Derneği (TÜRKLİM)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi	:	
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/ Sayı	:	
Resmi Gazete Tarih/Sayı	:	
Revizyon No	:	

ÖNSÖZ

Liman Operasyon Müdürü ulusal meslek standardı 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan “Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik” ve “Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre hazırlanmıştır.

Standart taslağı, MYK Yönetim Kurulunun 13.02.2009 tarih ve 2009/06 sayılı kararı ile görevlendirilen Türkiye Liman İşletmecileri Derneği (TÜRKLİM) tarafından hazırlanmıştır. Hazırlanan taslak hakkında sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmış ve görüşler değerlendirilerek taslak üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Nihai taslak MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi tarafından incelenip, değerlendirildikten ve Komitenin uygun görüşü alındıktan sonra, MYK Yönetim Kurulunun tarih vesayılı kararı ile onaylanarak Resmi Gazete’de yayımına karar verilmiştir.

Standartın hazırlanması, görüş bildirilmesi, incelenmesi ve doğrulanmasında katkı sağlayan kişi, kurum ve kuruluşlara¹ görüş ve katkıları için teşekkür eder, yararlanabilecek tüm tarafların bilgisine sunarız.

Mesleki Yeterlilik Kurumu

¹ Standart hazırlama sürecine katkı verenler Mesleki Yeterlilik Kurumu web sayfasında bulunmaktadır.

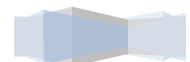

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR**TERİMLER**

Aborda	Bir teknenin diğerine veya bir iskeleye yanaşması
Acil Durum Halatı	Acil durumlarda römorköre vermek üzere hazır tutulan çekme halatı
Aframax	80.000-120.000 DWT arası Petrol tankeri
Aft	Geminin Kıçı
Air Draft	Su seviyesinden geminin en üst noktası arasındaki mesafe
Acenta	Deniz işletmelerinin, gemilerini çalıştırırken limanlardaki bürokrasi işlerinde, gemi ve personelinin ihtiyaçlarını teminde aracı olarak kullandığı anlaşmalı veya temsilci kuruluşlar
Apron	Konteynır doldurma/boşaltma işlemlerinin yapıldığı, CFS veya hangarın dış duvarı boyunca uzanan, iç zeminle aynı hizada, üzeri çatı ile kapalı, yüksek platform
Anele	Hareketli demir halka
Atık Kabul Tesisi	Gemilerden kaynaklanan atıklar ile atık alma gemilerinin taşıdığı atıkların alınması ve geçici depolanması amacıyla kurulmuş tesis
Antrepo	Gümrük gözetimi altında bulunan eşyanın konulması amacıyla kurulan ve kuruluşunda aranılacak koşulları ve nitelikleri Gümrük Yönetmeliğinde belirlenen yerdir.
Avara	Gemi, bot veya teknenin yanaşık olduğu yerden ayrılması
Balast	Gemiye dengelemek ve çeşitli yükleme koşullarında dengesini sağlamak için geminin dip tanklarında taşınan su; safra
Blending	İki veya daha fazla ürünü karıştırma işlemi
Blok	Konteynır alanında belirli bir konteynır grubunun veya konteynır gruplarının istiflenmesi için işaretlerle ayrılarak belirlenmiş, dikdörtgen istif alanı
Blu Code	Katı yük Boşaltma ve Yüklemenin güvenli yapılması için IMO tarafından hazırlanan rehber
Bay plan	Bir gemideki tüm konteynırların yerlerini gösteren plan
Bom	Kaldırma halatı veya başka mekanizmanın asılı olduğu yatay veya yukarıya kalkık vinç-kolu; kaldırma kolu ve kule vinç kolu
Bow	Geminin ön Tarafı
Beam	Geminin genişliği
Dökme Yük (Bulk)	Ambalajlanmamış ve genellikle yükleme – boşaltması mekanik vasıta ve tesis gerektiren her nevi sıvı ve katı maddeler ile yükleme – boşaltması

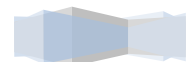
	kavrama, kazan, kepçe v.b. araçları gerektiren maddeler ve big-bag v.b. araçlarla getirilip pimi açılarak gemiye dökülen yük
Bunker	Gemi yakıtı
Charter party	Bir gemi sahibinin gemisini veya bu geminin bir kısmını bir tüccar veya nakliyeciyi veya gemi nakliyecisinin emrine bir liman/limanlardan başka bir liman/limanlara yük taşıması için vermesi ve bunun karşılığında taşıdığı her yük için ton başına navlun alması veya gemisini belli bir sefer veya süre için kiralaması konusunda yapılan bir anlaşma.
CSC onay plakası	Konteynırın güvenlik testinden geçtiğini (<i>Güvenli Konteynır Düzenlemeleri Uluslararası Sözleşmesi</i> tarafından tanımlanmış standartlara göre) ve beyan edilen özellikleri karşıladığını onaylayan, konteynır kapısına takılı plaka
Clingage	Bulaşık kalma, ıslanıp kalma
Closed gauging system	Kapalı ölçüm/numune alma sistemi
Coastal tanker	<10.000 DWT petrol tankeri
Cold work	Ateşleyici bir kaynak olmaksızın yapılan çalışma, iş
Dedveyt tonaj (DWT)	Geminin izin verilen maksimum yüklü haldeyken taşıyabileceği yük, yakıt, kumanya vb. ağırlıkların toplam ölçüsü (metrik ton cinsinden) [C.2.1, No: 3.6]
Demir Yeri	Limana gelen ve hemen yanaşamayan gemiler için liman dışında bekleme amacıyla belirlenmiş deniz sahası:
Demoraj	İzin verilen zamanın sonunda taşıyıcının geciktirilmesi halinde ödenen ceza
Dolphine	Sahilden açıkta gemilerin bağladığı, akaryakıt hortumu ile irtibat sağlanan nokta
Draft	Bir geminin su üzeri ile en düşük noktası (omurga) arasındaki mesafe
Dunnage	Kargonun taşınırken, istiflenirken zarar görmesini önlemek için kullanılan ağaç, ahşap malzeme vb.
Dredging	Gemi yanaşma yerlerinin derinleştirilmesi için yapılan çalışma
Earthing (grounding)	Topraklama
Elleçleme	Yükleme ve boşaltma işlemi
Even keel	Geminin su altındaki baş ve kıç derinliğinin aynı olması, geminin düz ve dengede olması
Ex-Proof	Patlama veya parlamaya neden olacak kıvılcım oluşturmaması engellenmiş
External Floating Roof Tank	Dıştan Yüzer Tavanlı Tank
Usturmaca (Fender)	Bir birinin üzerine veya rıhtıma yanaşan teknelerin bordalarının göçmemesi veya boyalarının bozulmaması için araya koyulan veya iskele ve rıhtımlarda sabit olarak bulunan lastik, plastik veya halatlardan yapılmış olan, balon,

	silindir biçimindeki yastık.
Feeder	Büyük gemilerin demir attığı ara limanlardan daha küçük limanlara hizmette bulunan gemiler
Feribot (Ferry service/line)	İnsan veya eşyaların bir limandan başka bir limana taşınması için sunulan düzenli hizmet
Flushing	Hatta ürünün süpürülmesi
Forwarder	Malı taşıttıran kişi veya malı teslim alacak kişi adına yapılması gerekli hizmetler ve bununla ilgili formaliteler dahil ürünlerin taşınmasını ayarlayan taraf.
Freight	Teslimatta veya daha önceden ödenmesi gereken nakliye ücretinin miktarı.
Freeboard	Geminin yüzen kısmının su üstündeki mesafesi
Gantry kreyn	Konteynır gemi operasyonlarında kullanılan ve rıhtım üzerinde gidip gelebilen hareketli vinç
Gangway	Gemi sahil arası geçiş köprüsü
Gemi postası	Gemideki yükleme/boşaltma işlerine ayrılmış üç-dört kişi, vinç operatörü ve puantörden oluşan çalışma grubu
Genel Kargo	Dökme yük ile adet sayısına tabi yük dışında kalan yük
Gros Tonaj	Geminin güverte altı ve güverte üstü bütün kapalı yerlerinin hacmi
Gümrüklü Depo	Ürünlerin bağlı (bonded) olarak kalabilecekleri bir yer. Gümrük tarafından kontrol edilmemiş ürünler gümrük vergileri ödeninceye veya gümrük tarafından ürünlerin dağıtımına izin verilinceye kadar depolandıkları bir depo.
Gümrük beyannamesi	Sevkiyatı yapan tarafın veya temsilcisinin gümrüğe sunduğu, konteynırın içeriğini, varış yerini vb. ayrıntılarıyla veren belge
Gümrük muayene alanı	Limanda/terminalde konteynırların ve yüklerin gümrük muayenesine ayrılmış açık alan ve hangar
Grade	
Handy Tanker	10.000-80.000 DWT arası petrol tankeri
Heavy lift	Normal bir kaldırma ekipmanının kaldırma kapasitesinin üzerinde olan, kaldırılması için özel ekipman ve yerleştirme usulleri gerektiren tek bir ticari eşya.
Hold	Gemi ambarı
Internal Floating Roof Tank	İçten Yüzer Tavanlı Tank
Jetty (or pier)	Denize dik rıhtım (parmak iskele)
Kabotaj	Bir Türk limanı ile diğer Türk limanı arasında yapılan deniz yolu taşıması

Kargo	Taşınan veya taşınacak yükler
Konteyner	Uluslar arası Standart Örgütünce (ISO) kabul edilen tip ve ölçülere uygun her türlü deniz kara ve hava taşıtları ile taşınabilen, devamlı kullanmaya imkân verebilecek şekilde hususi ve dayanıklı olan, bir veya birden fazla nakil vasıtalarına aktarma edilmesinde, yükleme – boşaltma kolaylığı sağlayan, özel tertibatı bulunan taşıma kaplarını,
Konteyner Yük İstasyonu“CFS”	Giden partilerin gruplandırılıp konteynırlara doldurulduğu, gelen partilerin konteynırlardan çıkarılıp ayrıldığı ve aktarmalı yüklerin depolandığı, liman/terminal içinde, yakınında veya limanla/terminalle ilişkili bir yerde bulunan tesis
Konsolidasyon (birleştirme)	Nakledilecek birkaç parti yükü tek bir konteynıra doldurmak üzere bir araya getirip gruplandırmak
Konşimento	Gemi işletmecisinin hazırlayıp yük sahibine verdiği, bu taraflar arasında, söz konusu yükün deniz yoluyla taşınacağına dair sözleşme işlevi gören belge
Klingerit conta	Tank giriş kapaklarında kullanılan conta
Konteyner Stok Sahası	Her ölçüdeki dolu ve boş konteynırların blok, hat ve kat olarak istiflendiği sahaları,
Konteyner doldurma listesi	Gemi işletmecisinin hazırlayıp CFS kullanımına sunduğu, konteynır rezervasyon listesindeki verilerin doğrulanıp ayrıntılarının verildiği, gidecek olan hangi yükün hangi konteynıra koyulacağını ayrıntılı olarak açıklandığı belge
Konteyner doldurma listesi	Sevkiyatı yapan taraf, CFS veya ICD tarafından hazırlanan, belirli bir konteynıra doldurulmuş olup, konteynırdan çıkarılacağı yere gönderilen, yükün içeriğinin, ambalajının, miktarının vb. ayrıntılarının verildiği belge
Kurtağzı	Bağlantı elemanı
Laşing	İstifteki konteynırı (veya başka yükü) halat, tel, liftin uskuru (çubuk) veya zincirle sabitlemek; sağlamlama (bağlama) işlemi
Lay days	Kargonun yüklenmesi veya tahliye edilmesi için kiracı tarafa izin verilen gün sayısı.
Lightship	Boş Gemi ağırlığı
Limbo	Açıktaki, iki geminin birbirine yanaşarak (aborda olarak) karşılıklı güverte veya ambarları arasında eşyanın bir gemiden boşaltılması ve diğer gemiye yükletilmesi hizmetlerini,
Liner	Düzenli sefer yapan taşıyıcı / hat
Liner in free out	Navlun oranının ve her bir limanda yapılan yüklemelerin taşıma ücretine dahil fakat boşaltmaların hariç olduğunu gösteren taşıma koşulu.
Loadline	Yükleme Çizgisi
Manifesto	Ticaret gemilerinde yüklerin tüm detaylarını gösteren resmi evrak.

Manifold	Dağıtım borusu
Mayna	Aşağı
Mooring	Bağlama
Mobile kreyn	Genel amaçlı, kendi tekerlekleri üzerinde hareket edebilen vinç
Navlun	Bir yerden bir yere para karşılığı taşınmak üzere bir sözleşme ile gemiye alınan yükün tümü. Bu yükün taşınmasının para değeri anlamında da kullanılır.
Hazırlık mektubu (Notice of readiness)	Gemi kaptanı tarafından düzenlenen ve geminin yükleme veya boşaltmaya hazır olduğunu bildiren bir belge
Otomatik spreader	Operatörün kabinden kumandasıyla twistlockları açılıp kapanabilen ve güvenli iç kilit sistemleriyle donatılmış konteynır spreaderi
Operasyon sahası	Yayaların erişimine kısmen veya tamamen kapalı olan, yükleme /boşaltma ve teknik işlere ayrılmış liman/terminal bölümü
Out of gauge cargo	Normal 20'lik ve 40'lık konteynırların boyutlarını aşan (uzunluk, genişlik ve yükseklik açısından) büyüklükteki kargo.
Pantoon	Yüzer Tavanın yüzmesini sağlayan duba
Panamax	Panama kanalından geçecek kadar büyüklüğe sahip gemiler. Bu gemilerin maksimum boyutları 295 m (uzunluk) * 32,25 m (geminin genişliği) ve 13.50 m (su derinliği) olmalıdır.
Payandalama	Konteynırı doldururken, istif sütunlarına yatay, dikey veya açılı şekilde payandaların koyulduğu ve payandaların kısıklı ya da perçinle sabitlendiği sabitleme düzeni
Pellistor	Hidrokarbon buharlarını ve patlama aralığı içindeki hava karışımlarını ölçmek için parlayıcı bir gaz detektörüne yerleştirilmiş bir elektrikli algılayıcı ünitesi
Puantör	Her yük kalemini veya konteynırı, belirli bir yere (örneğin CFS depo bölmesi, konteynır doldurma kapısı, vinç altı,) girip çıkarken kontrol etme, sayma, sınıflandırma, kaydetme işlerinden sorumlu kişi
Pis su	Tuvaletler, pisuvarlar ve tuvalet frengilerinden gelen atıklar, revir, dispenser ve hastanelerdeki lavabo, frengi ve küvetlerden gelen sıvı atıkları, canlı hayvan bulunan mahallerden gelen akıntıları veya bunlara karışan diğer atık suları
Radar Ölçüm sistemi	Tanktaki ürün seviyesi ölçüm sistemi
Raylı saha gantry kreyni (RMG)	Raylar üzerinde, üst üste beş veya daha fazla konteynırdan oluşan çok sayıda istif sırası üzerinde hareket eden konteynır istifleme ve aktarma aracı; hat sonunda yük trenlerini yükleme/boşaltmada da kullanılır
Reefer Konteyner	Isı kontrolü gerektiren(soğutmalı) konteynır
Rıhtım İşgaliye Ücreti	Geminin uzunluğu veya kayıtlı tonajına ve limanda kalma süresine göre, limanın gemi işletmecisine çıkardığı ücret; gemi işletmecisinin karşıladığı

	sefer masraflarından biri
Rıhtım kullanım oranı	Rıhtımdan yararlanma ölçüsü; belirli bir süre içinde geminin bir bağlanma yerini veya limandaki gemilerin tüm bağlanma yerlerini işgal edebildiği zaman dilimi; bağlanma yerleri ayrı ayrı belirlenmemiş konteynır terminaleri için, toplam gemi saati (limandaki gemilerin toplamı × bağlı kaldıkları toplam saat) rıhtımdaki “bağlanma yeri uzunluğunda” (genellikle 250 m) bölüm sayısına bölünerek hesaplanır [C.6.2, No: 5.2]
Rubber-tired gantry (RTG)	Kendi tekerlekleri üzerinde hareket eden ve terminalde konteynır istifleyen vinç
Separatör	Karışmış ürünleri ve diğer akışkanları ayırmada kullanılan sistem
Serpantin	Ürün ısıtmada kullanılan ısı değiştirici ekipman
Gemi Şiftingi	Görülecek lüzum üzerine geminin yerinin değiştirilmesini,
Sıcaklık Faktörü	Tanktaki ürün miktarına sıcaklığın etkisi
Single Hull	Tek Cidarlı
Sintine	Gemilerin makine ve yardımcı makine alt tankları, ambarlar veya benzer bölümlerinde oluşan sızıntı su ve yağlı atık suların biriktiği bölümler
Slaç	Gemilerin makine dairelerinde, yakıt tanklarında veya petrol tankerlerinin kargo tanklarında tortu ve/veya yağ çökeltilerinden oluşan çamuru
Slop	Gemilerde kargo tanklarının yıkanması sonucu oluşan tank yıkama suları dahil, slop tanklarında biriken yağlı su artıklarını
Spread loading	Yayarak yükleme
Straddle carrier	Bacakları arasına konteynırı alacak ve asılı spreaderi ile kaldıracak genişlikte, uzun, tekerlekli yapı; konteynırları istiflemek ve aktarmak için kullanılır
SOF Olaylar Çizelgesi (Statement of Facts)	Geminin Limana varmasından ayrılışına kadar geçen olayların anlatıldığı ve liman ile gemi kaptanı tarafından imza altına alınan çizelge
Stripping	Konteynır iç boşaltma
Steam out	Hattın Buharla temizlenmesi
Steam Tracing Line	Buhar refakat hattı
Stern	Geminin Kıçı
Stevedor	Limanda gemilerin yükleme veya tahliye işlerini yürüten insan veya şirket
Staker	Bir konteynırı farklı yerlere taşıyabilen ve istifleyen araç
Stripping	Tank diplerinde kalan ürünlerin toparlanması. (bir araya getirilmesi),süzdürme
Su macunu	Suyla temas ettiğinde renk değiştiren macun

Suezmax	120.000-200.00 DWT arası petrol tankeri
Transshipment	Bir taşıma sırasında, ürünlerin bir nakliye aracından indirilerek bir alanda bekletilmesi ve diğerine aktarılması hareketi.
Tank Kalibrasyon Cetveli	Tanktaki ürün miktarı hesaplamada kullanılan rehber kitapçık
Tavan Faktörü	Yüzer Tavanın ürün seviyesine etkisi
Transit	Limandan/terminalden geçip bir başka ülkeye (genellikle yakındaki bir ülkeye) giden, yani elleçleyen limanın/terminalin bulunduğu ülkenin menşe veya hedef ülke olmadığı yükü/konteynırı tanımlayan terim
Trim	Geminin baş ve kıç draftları arasındaki fark
Tehlikeli Eşya	Patlayıcı, parlayıcı, yanıcı, yanmayı kolaylaştırıcı, yakıcı, zehirli ve radyoaktif maddeler ile bir arada bulundukları eşya için tehlikeli olan ve ancak kendi tabiatlarına uygun olarak muhafaza edilen eşya ile Uluslararası Denizcilik Örgütü "IMO" tarafından yayınlanan, DANGEROUS GOODS CODE adlı kitapta bulunan ve ilave edilen yukarıdaki özellikleri taşıyan eşya
Tehlikeli yük listesi	Gemi işletmecisinin hazırlayıp önceden limana/terminale gönderdiği, gelen gemideki tehlikeli yüklerin (IMDG) listesinin verildiği belge; tehlikeli yük manifestosu
Tweendeck	Bir gemi ambarını alt ve üst iki kısma ayıran ve ana güvertenin altında bulunan bir yük taşıma yüzeyi.
Twistlock	Çoklu taşıma birimlerinin bu birimleri taşıyacak gemi veya araçlara bağlanmasını sağlayan parçacıklar.
Terminal	İşletmenin denetim ve gözetimi altında bulunan çalışma sahaları (rıhtım, iskele, CFS, geçici depolama yerleri ve açık arazi v.b.)
Teslim alma/alış ordinosu (emri)	Gemi işletmecisinin alıcıya verdiği, gelen konteynırı limandan/terminalden veya konteynırdan çıkarılan malı CFS'den alma yetkisi sağlayan belge
Unstuffing	Konteynır iç boşaltma
Vasat	Geminin baş ve kıç kısmının ortasındaki yer
Vıra	Yukarı
Volatile petroleum	Uçucu, buharlaştırıcı petrol
Yanışma planı	Planlamacının limana gelecek gemilerin varış, bağlama ve kalkış zamanlarını belirlediği duvar panosu veya basılı form
Yük Planı (stowage plan)	Yükleme taşeronu ve gemi çalışanlarının yararı için gemideki tüm sevkıyatların yerlerini gösteren plan.

KISALTMALAR

Kısaltma	Türkçe Açıklaması	İngilizce Açıklaması
abt	Yaklaşık	About
agw	Her şey yolunda giderse	All going well
B/L	Konşimento	Bill of Lading
bb	Büyük torbalarda / çuvallarda	Big bags
bc	Dökmeci gemi	Bulk carrier
bdl	Paket	Bundles
bf	Rüzgar / Deniz şiddeti (Skalası)	Beaufort (Scale)
bgd	Çuvallı	Bagged
blk	Dökme	Bulk
bm	Genişlik / en	Beam
bndl	Bağlar (Bağlar halinde yük)	Bundles
bsl	Konşimento	Bills of lading
c&f	Fiyat ve Taşıma	Cost and Freight
c.o.b.	Kargo bordoda	Cargo on board
c.o.p	Limanın teamüllerine göre gerçekleştirebildiği hızı	Custom of Port
c/p	Kiralama mukavelesi	Charter Party
cbm	Metreküp	cubic meter
cet	Merkezi Avrupa Saati (GMT + 1)	Central European Time (GMT +1)
cfs	Konteynır İç Yükleme/ Boşaltma Yeri	Container Freight Station
cy	Konteynır İstifleme Sahası	Container Yard
Cut-Off (time)	Geminin son yük kabul zamanı	
cgo	Yük	Cargo
cob	Temiz/Kusursuz olarak yüklenmiş	Clean On Board
cob	Yüklenen yük	Cargo On Board
crn	Kreyn	Crane
d	Draft	Draught

dc	Standard Konteynır	Dry Cube
dem	Demoraj - tazminatı	Demurrage
desp	Dispeç	Despatch
dft	Su çekimi	Draft
dtd	Tarihli	Dated
eiü	Kullanılsa dahi saymaz	Even if used
eiü	Kullanılsa dahi (zaman sayılmaz)	Even If Used (Laytime not count)
e.t.a	Tahmini varış zamanı	Estimated Time of Arrival
etb	Tahmini yanaşma zamanı	Estimated Time for Berthing
etc	Tahmini bitiş zamanı	Estimated Time for Completion
etd	Tahmini kalkış zamanı	Estimated Time of Departure
ets	Tahmini hareket (seyir kalkış) zamanı	Estimated Time of Sailing
exc	Hariç	Excluded
fd	Dispeçsiz	Free despatch
feu	40 fit uzunluğunda konteynır eşiti	Fourty Foot Equivalent Unit - 40' Container
filo	Yükleme taşıtana , boşaltma taşıyana aittir.	Free in liner out
fifo	İlk Yükenip ilk Tahliye olacak (Yük)	First In First Out (Part cargo)
fios	Yükleme,Tahliye, İstif masrafları hariç	Free In Out Stowed (Expenses)
fiost	Yükleme,Tahliye, İstif & Trim masrafları hariç	Free In Out Stowed Trimmed (Expenses)
FOB	Tahliye masrafları kiracıya ait	Free Out
FOB	Gemi bordasında teslim	Free on Board
frt	Üstü ve Yanları Açık Konteynır	Flat Rack
frt	Navlun	Freight
ft	Forklift	Forklift
fw	Tatlı su	Fresh Water
fwd	Baş taraf	Forward
gens	Karışık yük	Generals
gless	Vinçsiz	Gearless

gmt	Referans Saat	Greenwich Mean Time
go	Motorin	Gas oil
gr	Taneli (Yük), Hububat	Grain (Cargo)
gr/bl	Taneli / Balyalı (Yük için ambar kapasitesi)	Grain/Bale (Hold Capacity)
grd	Vinçli	Geared
grt	Gros Tonaj	Gross register tonnage
ha	Ambar ağızı	Hatch
ha cov	Ambar kapakları	Hatch Covers
hc/hq	Yüksek Konteynır	High Cube
hd	Demurajın yarısı kadar dispeç	Half Despatch
ho	Ambar	Hold
ho/ha	Ambar/ Ambar ağızı	Hold/Hatch
imco	Tehlikeli Madde Taşıyan Konteynır	--
imo	Uluslararası Denizcilik Örgütü	International Maritime Organisation
inc	Dahil	Included
kn	Deniz mili cinsinden hız 1.852 m/sa	Knot (Nautical miles/hr)
l/c	Zaman sayımı	Laycan
lcl	Konteynırın bir kısmının doldurulması	Less than Container Load
l/d	Yükleme , boşaltma	Loading Discharging
l/s/d	Bağlama , Emniyete Alma ve Takozlama	Lashing Securing Dunnaging
lmps	Iskarça	Lumpsum
loa	Tam boy	Lenght over all
lbp	Kaideler arası boy	Lenght between perpendiculars
lt	izin verilen yükleme/tahliye süresi	Laytime
lt	Yerel saatle	Local Time
m/r	Kaptan Alındısı	Mate's Receipt
m/v	Motorlu gemi	Motor vessel
mhc	Mobil liman vinci	Mobile Harbour Crane
nor	Hazırlık mektubu	Notice of Readiness

nrt	Net tonaj	Net register tonnage
o/h	Yüksek konteynır yükü	Over height
o/w	Yandan taşan konteynır yükü	Over Wide
ops	Operasyon	operation
ot	Üstü Açık Konteynır	Open Top
pandi (P&I)	Gemi Sigortası	Protection and indemnity
pc	Kısmi yük	Part cargo
pfso	Liman tesisi güvenlik sorumlusu (LTGS)	Port Facility Security Officer
pol	Yükleme limanı	port of loading
pod	Tahliye limanı	port of discharging
pmt	Her bir metrik ton (1 m.ton = 1.000 kg)	Per metric ton
pwd	Tırtıksız Yan Panelli Konteynır	Pallet Wide
pwd	Beher hava müsaadeli çalışma günü	per weather working day
rf	Soğutuculu Konteynır	Reefer
ro-ro, roll-on roll-off -	Kendi tekerlekleri üzerinde yüklenip boşaltılabilen	
rtg	Lastik Tekerli Köprü Vinç	Rubber Tyred Gantry Crane
s/o	Yükleme ordinosu	Shipping order
sf	İstif faktörü	Stowage Factor
shex	Pazar ve Tatiller sayılmaz	Sunday and holidays excluded (laytime)
shinc	Pazar ve Tatiller sayılır	Sunday and holidays included (laytime)
sid	Tek güverteli gemi	Singledeck
sof	Olgular tutanağı	Statement of facts
solas	Denizde Can Emniyeti (Kuralları)	Safety of Life at Sea (IMO Regulation)
ssg	Gemiden Karaya Köprü Vinç	Ship to Shore Gantry Crane
sshex	Ctesi, Pazar ve Tatil günleri sayılmaz	Saturday, sundays and holidays excl.
ssw	Yaz Mevsimindeki Deniz Suyu	Summer Sea Water
st	Staker	Stacker

swl	Emniyetli çalışma yükü / ağırlığı	Safety Working Load
tbn	Gemi ismi bildirilecek	To be nominated
teu	20 fit uzunluğunda konteynıra denk.	Twentyfeet Equalivent Unit (20' Cont.)
thc	Elleçleme Hizmeti	Terminal Handling Charge
tpc	1 santim paralel batma için gerekli ton	Ton per Centimetre
ttl	Toplam	Total
twm	iki güverteli gemi	Tweendecker
uu	Kullanılmadıkça (Kullanılırsa sayılır)	Unless used
uw	Parça ağırlığı	Unit weight
vsl	Gemi	Vessel
vt	Havalandırılmalı Konteynır	Ventilated
wp	Hava müsaadeli	Weather Permitted (eta, etb, etc)
wwd	Hava müsaadeli çalışma günü	Weather Working Days (laytime)
www	Limanda/Yanaşmış/ Gümrük kontrolünden geçmiş / Serbest pratika almış, olsun yada olmasın	Weather in port/berth/custom cleared/free Pratiqed or Not
isps	Uluslar arası gemi ve liman güvenlik standardı	International Ship and Port Security
ps	Geminin iskele tarafı (Kıştan başa doğru sol taraf)	Port Side

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	17
2. MESLEK TANITIMI.....	17
2.1. Meslek Tanımı	17
2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri.....	18
2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler	18
2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat.....	18
2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları.....	19
2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler	19
3. MESLEK PROFİLİ	19
3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri	19
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman.....	34
3.3. Bilgi ve Beceriler.....	34
3.4. Tutum ve Davranışlar	35
4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME.....	35

1. GİRİŞ

Ulusal meslek standartlarının hazırlanmasında, sektör komitelerinde incelenmesinde ve MYK Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konulmasında temel ölçütler belirlenmiştir. Buna göre meslek standardı;

- İş analizine dayanır.
- Hazırlama sürecine, ilgili sosyal tarafların etkin katılımı, görüş ve katkılarının alınması esastır.
- Mesleğin yeterlilik seviyesi itibarıyla kişinin yürütmesi gereken asgari görevleri, sahip olması gereken bilgi, beceri ve davranışları açıkça ifade eder.
- Mesleki yeterlilik seviyelerini² yansıtır ve bu seviyeler uluslararası yeterlilik seviyelerine uygun olarak belirlenir.
- Mesleki alanla ilgili idari ve teknik gereklilikleri içerir.
- Mesleki alanla ilgili sağlık, güvenlik ve çevre koruma konularındaki gereklilikleri içerir.
- Açık ve anlaşılır şekilde yazılır.
- Açık ya da gizli ayrımcılık unsurları içermez.

Meslek standartları başta çalışanlar, eğitimciler ve işverenler olmak üzere, ilgili bütün kesimlere, bir mesleğin başarı ile yürütülebilmesi için gerekli olan nitelikler ve o meslekte yeterlilik belgesi alabilmek için yapılacak sınavlara temel teşkil edecek başarımlar ölçütleri hakkında fikir vermektedir.

Ulusal meslek standartları sektörün ihtiyaçları ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda ve sektörden gelen talepler ve iş piyasasının ihtiyaçları esas alınarak en geç beş (5) yılda bir yeniden değerlendirilir.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Liman Operasyon Müdürü; rıhtım planlaması, saha planlaması ve ekip/ekipman planlaması yapan, operasyonları gerçekleştiren, operasyonel maliyetlendirme, satın alma ve taşeronlarla ilgili işlemleri yürüten, iş ve süreç geliştirme çalışmalarına destek veren, operasyon personelinin, İSG, çevre ve kalite standartları ile mevzuat ve iş talimatlarına uygun olarak kendi başına ve belirli süre içinde üst düzey inisiyatif alarak yöneten nitelikli kişidir.

² Seviyelere ilişkin açıklayıcı bilgi Mesleki Yeterlilik Kurumu web sayfasında ve meslek standardı hazırlayan kuruluşlar için geliştirilen rehberde verilmiştir.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 88	:	1226-Üretim/Operasyon Bölüm Müdürü/Taşıma 1226-Department Manager, production, operation /transport
ISCO 08	:	1324-Tedarik ve Dağıtım Müdürü 1324-Supply and distribution manager
NACE Revizyon -2	:	50.20. Deniz ve Kıyı Yük Taşımacılığı
ISCED 97	:	840-Ulaştırma Hizmetleri

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile ilgili Düzenlemeler

Sağlık, güvenlik ve çevre ile ilgili olarak son çıkan mevzuat, kanun, tüzük ve yönetmeliklere uyulması ve konu ile ilgili risk analizi yapılması esastır. Ayrıca mesleğe ilişkin olarak düzenlenen yasal düzenlemelere uyulması da esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

Sektör ile ilgili diğer mevzuat aşağıda yer almaktadır:

KANUNLAR:

- 618 Sayılı Limanlar Kanunu,
- 815 Sayılı Kabotaj Kanunu,
- 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu,
- 2634 Sayılı Turizmi Teşvik Kanunu,
- 2872 Sayılı Çevre Kanunu,
- 3004 Sayılı İskelelerin Ne Şekilde İşletileceğine Dair Kanun,
- 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu,
- 3194 Sayılı İmar Kanunu,
- 3621 Sayılı Kıyı Kanunu,
- 4046 Sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun,
- 4458 Sayılı Gümrük Kanunu,
- 4926 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu,
- 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu,
- 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu,
- 5312 Sayılı Deniz Çevresinin Petrol Ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale Ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun,
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu,
- 5775 Sayılı Limanların İnşa, Tevsi, Islah Ve Teçhizine Dair Kanun,
- 6237 Sayılı Limanlar İnşaatı Hakkında Kanun,
- 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu

YÖNETMELİKLER:

- Liman Yönetmelikleri
- Çed Yönetmeliği,
- Devlete Ait Taşınmaz Mal Satış, Trampa, Kiraya Verme, Mülkiyetin Gayri Ayni Hak Tesis, Ecrimisil Ve Tahliye Yönetmeliği,
- Dökme Yük Gemilerinin Güvenli Bir Şekilde Yüklenmesi Ve Boşaltılması Hakkında Yönetmelik,
- Gemilerden Atık Alınması Ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği,
- Gümrük Yönetmeliği,
- İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik,
- Kıyı Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik,
- Kıyı Tesislerine İşletme İzni Verilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik,
- Liman Devleti Denetimi Yönetmeliği,
- Sivil Hava Meydanları, Limanlar Ve Sınır Kapılarında Güvenliğin Sağlanması, Görev Ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik,
- Uluslararası Gemi Ve Liman Tesisleri Güvenlik Kodu Uygulama Yönetmeliği

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Liman Operasyon Müdürü; her türlü hava koşulunda, mesai mevhumu gözetmeksizin liman ortamında çalışmaktadır. Çalışma ortamı genel olarak açık hava olup aynı zamanda ofis ortamında da çalışmaktadır.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler**3. MESLEK PROFİLİ****3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri**

Görev A –	RIHTIM PLANLAMASI YAPMAK
İşlem A.1.	Gemilerin varış zamanlarını temin etmek
Başarım Ölçütleri	
A.1.1. ETA teyidi ve güncellemesini acente ile yazılı biçimde (e-posta, faks, vb.) yapar.	
A.1.2. ETA verilerini uluslararası terminolojiye (am, pm, WP, GMT, vb..) göre okur.	
A.1.3. Bilgi iletişim teknolojisi bilgi ve imkanlarını (AIS, telefon, internet, vb.) kullanarak ETA verilerini yorumlar.	
İşlem A.2.	Gemilerin yük bilgilerine ulaşmak

Başarım Ölçütleri	
A.2.1. Acente/yük sahibi/müşteriden yüke ilişkin adet, cins, tonaj, kargo planı, vb bilgileri yazılı olarak alır.	
İşlem A.3	Gemi teknik bilgilerine ulaşmak
Başarım Ölçütleri	
A.3.1. Acente veya müşteriden gemiye ilişkin boy, draft, donanım vb. teknik bilgileri yazılı olarak alır.	
İşlem A.4	Hava raporlarını değerlendirmek
Başarım Ölçütleri	
A.4.1. Gemilerin yanaşma yerleri ve pozisyonlarının belirlenmesinde hava raporları verilerini (yağış durumu, rüzgarın yönü ve hızı, görüş mesafesi, vb.) kullanır.	
İşlem A.5.	Alınan bilgilere göre gemilerin yanaşma yerlerini ve yanaşma pozisyonunu belirlemek
Başarım Ölçütleri	
A.5.1. Geminin varış zamanı, limanın teknik özellikleri, gemi yük bilgisi, rıhtımda kalış süresi, gemi teknik bilgileri ve hava raporu verilerine uygun olarak geminin yanaşma yeri ve pozisyonuna karar verir.	
İşlem A.6.	Pilotaja yanaşma teyidini sağlamak
Başarım Ölçütleri	
A.6.1. Pilotaja, yanaşma teyidinin ilgili personel tarafından yazılı olarak yapılıp yapılmadığını kontrol eder.	
İşlem A.7.	Gemilerin emniyetli bir şekilde yanaşmasının kontrolünü sağlamak
Başarım Ölçütleri	
A.7.1. İlgili personelin manevra esnasında rıhtımda bulunmasını sağlar.	
A.7.2. Manevraya ilişkin geribildirim alır.	

Görev B –	SAHA PLANLAMASI YAPMAK
İşlem B.1.	Müşteriden yük bilgisinin alınmasını sağlamak
Başarım Ölçütleri	

B.1.1. Müşteri/acenteden yükleme-tahliye listeleri, yük rejimi, kargo detayı (tonaj, cins, miktar, vb.) bilgilerin yazılı olarak alınmasını sağlar.	
İşlem B.2.	Saha durum analizinin yapılmasını sağlamak
Başarım Ölçütleri	
B.2.1. Mevcut saha durumunun (doluluk, boşluk) ilgili personel tarafından incelenmesini sağlar.	
B.2.2. Mevcut saha durumunu gelecek olan yük bilgilerine göre karşılaştırılmasını sağlar.	
İşlem B.3.	Saha durum analizini değerlendirmek
Başarım Ölçütleri	
B.3.1. Saha durumuna ilişkin analizin yük bilgileriyle uygunluğunu kontrol eder.	
B.3.2. Durum analizi hakkında personele geribildirim verir ve gerekli revizyonların yapılmasını sağlar.	
İşlem B.4.	Yükün niteliğine göre depolama şartlarının belirlenmesini sağlamak
Başarım Ölçütleri	
B.4.1. Yükün ısı, nem, etkileşim, cins, biçim ve ebat, kalış süresi, tehlike derecesi, ambalaj, yükseklik, enerji ihtiyacı, marka, model, gideceği yer, müşteri önceliği ve tercihleri vb kriterlere göre depolama koşullarını belirler.	
İşlem B.5.	Yükün niteliğine göre depolanacağı yerin belirlenmesini sağlamak
Başarım Ölçütleri	
B.5.1. Yüke göre alan-hacim hesabını yaptırır.	
B.5.2. Depolama yerinin yük rejimine göre (ithal, ihraç, transit, kabotaj) belirlenmesini sağlar.	
İşlem B.6.	Yapılan saha planlamasını onaylamak
Başarım Ölçütleri	
B.6.1. Yapılan saha planını, depolanacak yer ve depolama şartlarına göre kontrol eder.	
B.6.2. Kontrol sonucuna göre saha planını onaylar.	
B.6.3. İhtiyaç halinde revize edilmesini sağlar.	

Görev C –	EKİP/EKİPMAN PLANLAMASI YAPMAK
İşlem C.1.	Makine parkının durumunu takip etmek
Başarım Ölçütleri	
C.1.1. Makine parkındaki ekipmanların durumunu; faal-gayri faal, yeterli, yetersiz olma durumlarına göre gelen rapor üzerinden takip eder.	
İşlem C.2.	Yükün cinsine ve operasyon koşullarına göre (sözleşme, saha özellikleri vb) kullanılacak ekipmanların belirlenmesini sağlamak
Başarım Ölçütleri	
C.2.1. Yükün cinsine ve operasyon koşullarına göre(sözleşme, saha özellikleri, vb..) kullanılacak ekipmanın miktar cins ve özelliklerinin belirlenmesini sağlar	
İşlem C.3	Ekiplerin durumunu takip etmek
Başarım Ölçütleri	
C.3.1 Ekiplerin izinli, raporlu olma durumlarına göre ekiplerin durumunu takip eder.	
İşlem C.4	Ekip planlamasının yapılmasını sağlamak
Başarım Ölçütleri	
C.4.1. Personelin izin rapor durumunu dikkate alarak görevlere göre kişi/ekip sayısının belirlenmesini sağlar.	
C.4.2 Yapılan ekip planlamasını kontrol eder.	
İşlem C.5	Gerekli durumlarda ekstra ekipman teminini sağlamak
Başarım Ölçütleri	
C.5.1 Yapılan plan ile mevcut ekipman planını karşılaştırarak değerlendirme yapar.	
C.5.2 Değerlendirme sonuçlarına göre eksik ekipman temininin ilgili birim tarafından yapılmasını sağlar.	
İşlem C.6	Gerekli durumlarda ekip teminini sağlamak
Başarım Ölçütleri	
C.6.1 Yapılan plan ile mevcut ekip planını karşılaştırarak değerlendirme yapar.	
C.6.2 Değerlendirme sonuçlarına göre eksik ekip temininin ilgili birim tarafından yapılmasını sağlar.	

Görev D –	OPERASYONLARI GERÇEKLEŞTİRMEK
İşlem D.1.	Operasyon öncesi Gümrük Biriminden teyit alınmasını sağlamak
Başarım Ölçütleri	
D.1.1. Operasyon başlatma teyidinin yazılı/ sözlü olarak acente/ ilgili gümrük komisyoncusundan alınmasını sağlar.	
İşlem D.2.	Nakliyecilere yükleme boşaltma bilgilerinin iletilmesini sağlamak
Başarım Ölçütleri	
D.2.1. Yükleme-boşaltma bilgisinin ilgili personelce nakliyecilere yazılı / sözlü olarak iletilmesini sağlar.	
İşlem D.3.	Operasyonda gemi ile liman arasında oluşan aksaklıkların giderilmesini koordine etmek
Başarım Ölçütleri	
D.3.1 Gemi ile liman arasında oluşan aksaklıkların ilgili taraflara (acente,mal sahibi, kaptan, gümrük, sigorta, liman başkanlığı, kolluk kuvvetleri,surveyor/tarafsız denetçi.. vb) yazılı/sözlü olarak iletilmesini sağlar.	
D.3.2 Gemi ile Liman arasındaki aksaklıkların giderilmesine yönelik çözüm önerilerinde bulunur.	
D.3.3 Limanın sorumluluğu dâhilindeki aksaklıkların giderilmesini sağlar.	
D.3.4 Aksaklıklara ilişkin dokümantasyonu sağlar. (LOP,protesto mektubu,hasar raporu,kaza tutanağı,olay tutanağı.. vb)	
İşlem D.4.	Operasyonla ilgili şikâyetlere çözüm üretmek
Başarım Ölçütleri	
D.4.1. Sorunla ilgili gerekli inceleme ve araştırma yapılmasını sağlar.	
D.4.2. Sorunun giderilmesine ve tekrarının önlenmesine yönelik tedbir alınmasını sağlar.	
İşlem D.5.	Operasyon sürecini etkileyen beklenmeyen durumlarda gerekli önlemleri almak
Başarım Ölçütleri	
D.5.1. Operasyon sürecini etkileyen beklenmeyen(trafik,arıza,malzeme, ekip/ekipman yetersizliği, kaza, çevre kirliliği.. vb) durumlarda; operasyon hızını arttırmak-azaltmak,operasyonda kullanılan yönetimi değiştirmek,ekipmanları değiştirmek,ekip/ekipleri değiştirmek, daraltmak, genişletmek,	

operasyonu durdurmak gibi önlemleri alır.	
D.5.2..Beklenmeyen durumlara ilişkin tutanakların tutulmasını ve ilgili birimlere iletilmesini sağlar.	
İşlem D.6.	Operasyonların İSG, çevre ve güvenlik kurallarına uygun olarak yapılmasını denetlemek
Başarım Ölçütleri	
D.6..1 Operasyonlar esnasında; İSPS ve iş kurallarına uygunluğu(PPT,kişisel koruyucu malzeme kullanımı, doğru ekipman kullanımı,doğru elleçleme tekniği,operasyonun çevresel koşullara etkisini(çevre kirliliği,deniz saha,hava,gürültü kirliliği... vb), personelin tutum ve davranışlarını planlı ve plansız olarak denetler.	
D.6.2 Denetleme sonucu karşılaşılan aksaklıklarla ilgili birimleri uyarır, giderilmesini sağlar.	
D.6.3 Denetlemede karşılaşılan aksaklıklarla ilgili personeli ikaz eder.	
D.6.4 Denetleme sonuçlarına göre, gerekli disiplin, ceza işlemleri talebinde bulunur.	
D.6.5 Denetleme sonucuna göre gerekli eğitim talebinde bulunur.	
İşlem D.7	Operasyonların performansına göre gerekli önlemleri almak
Başarım Ölçütleri	
D.7.1 Operasyonun; kapasite kullanım oranı, hasarsızlık,hızı, personel verimliliği gibi verilerini planlanan değerlerle karşılaştırır.	
D.7.2 Karşılaştırma sonuçlarına göre kapasite geliştirme, ekip arttırma/eksiltme, ekipman arttırma/eksiltme,fiziki koşullarda değişiklik, eğitim, personel motivasyonu gibi önlemleri alır.	
İşlem D.8	Operasyona ilişkin kayıtların tutulmasını sağlamak
Başarım Ölçütleri	
D.8.1 Operasyona ilişkin; idari(vardiya çizelgesi, gemi bilgi formu, gemi dosyası, journal, vb), mali (puantaj, hak ediş, tarifeler vb),teknik (ölçüm raporları, arıza tutanakları vb) kayıtların tutulmasını sağlar.	
İşlem D.9	Operasyon sonucunda Gümrük Birimine belgelerin beyan edilmesini sağlamak
Başarım Ölçütleri	
D.9.1 Gümrük birimine; çeki/yük listesi, ölçüm raporları, kantar fişleri vb belgelerin yazılı olarak bildirilmesini sağlar.	
İşlem D.10	Operasyona ilişkin raporların hazırlanmasını sağlamak
Başarım Ölçütleri	

D.10.1 Operasyon hakkında; gemi operasyon raporu, performans raporları, maliyet raporları, günlük elleçleme raporu, saha, rıhtım, ekipman kapasite kullanım raporları vb.. raporların hazırlanmasını sağlar.
D.10.2 Raporları inceler, yorumlar ve üst yönetim ile paylaşır.

Görev E –	OPERASYON MALİYETLENDİRME VE SATIN ALAMA ÇALIŞMLARINI YÜRÜTMEK
İşlem E.1.	Gerekli satış/ maliyet verilerini elde etmek
Başarım Ölçütleri	
E.1.1. Satış/ maliyetle ilgili; tonaj, ürün, kalış süresi, giriş- çıkış zamanı vb verileri satış biriminden alır.	
E.1.2 Amortisman verilerini ve kur bilgilerini mali işler/ finansman bölümünden alır	
İşlem E.2.	Maliyet bütçesinin oluşturulmasında operasyonla ilgili gider verilerini belirlemek
Başarım Ölçütleri	
E.2.1. Operasyonla ilgili gider verilerini (enerji, işçilik(adam/saat),bakım/yedek parça, sarf malzemesi) hesaplar. *	
E.2.2. Verileri ilgili birime bildirir.	
İşlem E.3.	Sarf malzemesi ve demirbaş ihtiyacı için talepleri bütçeye göre belirlemek
Başarım Ölçütleri	
E.3.1 Operasyona ilişkin sarf malzemesi ve demirbaş ihtiyacını ilgililerle birlikte belirler.	
E.3.2 Belirlenen ihtiyaçları bütçe imkânlarıyla karşılaştırır.	
İşlem E.4.	Sarf malzeme ve demirbaş ihtiyacı için satın alma birimine talepleri iletmek
Başarım Ölçütleri	
E.4.1. Belirlenen sarf ve demirbaş ihtiyaçlarını(bütçe dâhilinde olan) yazılı olarak ilgili birime iletir.	
E.4.2. Taleplerin tedarikini takip eder.	
İşlem E.5.	Operasyonel demirbaş alımı şartname hazırlığına iştirak etmek

* Bazı işletmelerde ilgili birimler tarafından hesaplanır.

Başarım Ölçütleri	
E.5.1. Operasyonel demirbaş alım şartnamesi için ihtiyacın teknik tanımlamasını yapar.	
İşlem E.6.	Bütçe fiili durum değerlendirmesi yapmak
Başarım Ölçütleri	
E.6.1 Planlanan bütçelerin gerçekleşme durumunu karşılaştırır.	
E.6.2.Sapmaları açıklar.	
İşlem E.7	Değerlendirme sonuçlarını üst yönetime bildirmek
Başarım Ölçütleri	
E.7.1 . Fiili bütçe durum değerlendirme raporunu hazırlar.	
E.7.2 Hazırlanan raporu üst yönetime iletir.	

Görev F –	OPERASYON PERSONELİNİN YÖNETİMİ
İşlem F.1.	Operasyon personelinin görev tanımlarını oluşturmak
Başarım Ölçütleri	
F.1.1. İş süreçlerine göre kuruluşun organizasyon şemasının hazırlanmasına katkı verir.	
F.1.2 İş süreçlerine göre mevcut görev tanımlarını, yetkinlikleri ve performans kriterlerini revize eder.	
F.1.3 İş süreçlerine göre yeni işler için görev tanımlarını, yetkinlikleri ve performans kriterlerini oluşturur.	
F.1.4 Yapılan görev tanımlarına ilgili birimden onay alır.	
İşlem F.2.	Personeli niteliklerine uygun olarak görevlendirmek
Başarım Ölçütleri	
F.2.1. Görevin gereği ve kişinin yeterliliklerine göre (bilgi,beceri,ilgi,deneyim,yetkinlik vb..) personel arasında iş dağılımı yapar.	
F.2.2. Gerekli durumda uygulanmak üzere yedekleme planı yapar.	

İşlem F.3.	Kuruluşun temel politikalarını personele aktarmak
Başarım Ölçütleri	
F.3.1 Kuruluşun politika ve önceliklerini, misyon ve vizyonunu eğitim, oryantasyon vb. yollarla yazılı ya da sözlü olarak personele aktarır.	
İşlem F.4.	Personelin yaptığı işleri denetlemek
Başarım Ölçütleri	
F.4.1. Personelin görev tanımı ve yapılan işin yeri ve gereklerine göre personeli planlı ya da plansız olarak denetler.	
F.4.2. Personel tarafından yapılan işi kontrol listeleri, karşılaştırma, hesaplama vb yöntemlerle kontrol eder.	
F.4.3 Yapılan denetleme sonucuna göre personele yaptığı iş ile ilgili yazılı ya da sözlü olarak geri bildirimde bulunur.	
İşlem F.5.	Personelin performansını değerlendirmek
Başarım Ölçütleri	
F.5.1. Personelle birlikte pozisyon bazında performans hedeflerini belirler. (kazasızlık oranı, birim maliyet, sıfır çevre kazası, hasarsızlık oranı, davranışsal yetkinlik..vb)	
F.5.2. Belirlenen performans hedeflerine göre yazılı doküman) kontrol listesi, raporlar, tutanaklar, geri bildirimler, vb) gözlem ve görüşme yoluyla performans değerlendirmesi yapar.	
F.5.3 Yapılan performans değerlendirme sonucuna göre personele yaptığı işe ilgili yazılı ya da sözlü olarak geri bildirimde bulunur.	
İşlem F.6.	Yıllık izin planlamasını yapılmasını sağlamak
Başarım Ölçütleri	
F.6.1 Yıllık İş planı ve personel taleplerine göre personelin yıllık izin planının hazırlanmasını sağlar.	
F.6.2 Yıllık izin planının iş planı ile uyumunu kontrol eder.	
F.6.3 İzin kullanımının izin planına uygun şekilde kullanılmasını izler.	
İşlem F.7	Personel alım/çıkarma/terfi ve ceza işlemlerine katkı vermek
Başarım Ölçütleri	
F.7.1 İşe alınacak personelin kriterlerini ve sayısını, işin gereklerine uygun olarak belirler.	
F.7.2 İşe personel alımı ile ilgili talebi, ilgili birime bildirir.	

F.7.3 İlgili birimce yönlendirilen personel adayları ile mülakat tekniklerine uygun olarak görüşme yapar.	
F.7.4 İşe alınacak personeli belirler ve ilgili birime bildirir.	
F.7.5 Yapılan performans değerlendirme sonuçlarına göre, işten çıkarılmasını önereceği personeli, yazılı/sözlü olarak ilgili birime bildirir.	
İşlem F.8	Personelin terfi, ceza ve ödül işlemlerine katkı vermek
Başarım Ölçütleri	
F.8.1 Yapılan performans değerlendirmesi, denetleme sonuçları, kuruluş politikaları ve İş Kanunu hükümlerine uygun olarak terfi ve ceza alacak personeli belirler.	
F.8.2 Terfi ve/veya ceza alacak personeli ilgili birime yazılı/ sözlü olarak bildirir.	
İşlem F.9	Personelin motivasyonunu artırıcı etkinliklerde bulunmak
Başarım Ölçütleri	
F.9.1 Operasyon personelinin özel günlerine katılır. (düğün, ölüm, doğum vb)	
F.9.2 Başarılı operasyon personeline teşvik ve takdir eder.	
F.9.3 Başarılı operasyon personeli için ödüllendirme (teşekkür mektubu, prim vb) önerilerini ilgili birime iletir.	
F.9.4 Periyodik paylaşım toplantıları organize ederek personelin görüş ve önerilerini alır.	

Görev G –	OPERASYON SÜRECİNDE TAŞERONLARLA İLGİLİ İŞLEMLERİ YÜRÜTMEK
İşlem G.1.	Taşeron hizmet alımı şartnamelerinin hazırlanmasına destek vermek
Başarım Ölçütleri	
G.1.1. Taşeron hizmet alımı ile yapılacak işlerin; süre, emniyet ve çevre koşulları, personel sayısı ve özellikleri, ekipman sayısı ve özellikleri, maliyet olarak tanımlar.	
İşlem G.2.	Taşeron seçimine iştirak etmek
Başarım Ölçütleri	
G.2.1. Taşeron seçim kriterlerine katkı verir.	
G.2.2. Şartname ve taşeron seçim kriterlerine göre, taşeron seçim komisyonuna iştirak eder.	

G.2.3. Seçilen taşeronla imzalanacak sözleşmenin hazırlanmasına katkı verir.	
İşlem G.3.	Taşeron hizmetlerini sözleşme hükümlerine göre denetlemek
Başarım Ölçütleri	
G.3.1 Sözleşme hükümlerine göre çalışma performansını izler.	
G.3.2 Performansa ilişkin yazılı/sözlü geri bildirimde bulunur.	
G.3.3 Sözleşme hükümlerine aykırı durumlarda sözleşme hükümlerine göre cezai işlem yapılmasını sağlar.	
İşlem G.4.	Taşeron personelinin eğitim ihtiyacını taşeron/İlgiliye bildirmek
Başarım Ölçütleri	
G.4.1. İzleme-denetleme sonucuna göre taşeron personelinin eğitim ihtiyacını belirler.	
G.4.2. Belirlenen eğitim ihtiyacına göre taşeron/İlgiliye yazılı bildirimde bulunur.	
G.4.3 Eğitim ihtiyacının giderilmesiyle ilgili çalışmaları takip eder.	
İşlem G.5.	Hakedişlerin düzenlenmesini sağlamak
Başarım Ölçütleri	
G.5.1. Sözleşmeye ve yapılan işin sonucuna göre hakedişlerin hazırlanmasını sağlar.	
İşlem G.6.	Hakedişlere onay vermek
Başarım Ölçütleri	
G.6.1 Hazırlanan hakedişi sözleşme hükümlerine ve puantaja göre kontrol edilmesini sağlar.	
G.6.2 Kontrol sonuçlarına göre hakedişe onay verir.	
G.6.3 Kontrol sonucuna göre gerekli düzeltmeleri yapar.	
G.6.4 Hakedişi ilgili bildirimde iletir.	
İşlem G.7	Taşerondan gelen şikayet/talepleri değerlendirmek
Başarım Ölçütleri	

G.7.1 Taşerondan gelen yazılı/ sözlü şikâyetleri alır. (çalışma şartları, fiyat, oluşan değişiklikler vb)
G.7.2 Gelen şikâyetleri sözleşme hükümlerine ve mevcut durum koşullarına göre değerlendirir.
G.7.3 Değerlendirme sonuçlarına göre taşeronla görüşme yaparak geri bildirimde bulunur.
G.7.4 Çözülemeyen hususları önerilerle beraber üst yönetime bildirir.

Görev H –	OPERASYONEL İŞ SÜREÇ GELİŞTİRME ÇALIŞMALARINA DESTEK VERMEK
İşlem H.1.	Operasyonel hedeflerin belirlenmesine katkıda bulunmak
Başarım Ölçütleri	
H.1.1. Operasyonel olarak performans, birim maliyet, kapasite kullanımı, iş hacmi.. vb hedeflerin belirlenmesine katkı verir.	
İşlem H.2.	Geleceğe dönük yatırım planlamasına önerilerde bulunmak
Başarım Ölçütleri	
H.2.1. Geleceğe yönelik yatırım planlarına paralel olarak; gerekli ekipman planlaması, operasyonel organizasyonel değişiklikler, teknoloji ihtiyacına ilişkin önerilerde bulunur.	
İşlem H.3.	Yeni müşteri taleplerine göre operasyonel süreç oluşturulmasını sağlamak
Başarım Ölçütleri	
H.3.1 Yeni müşteri taleplerinin mevcut tesis imkanlarına göre değerlendirir.	
H.3.2 Gerekli ihtiyaçları belirler. (yatırım, revizyon, yeni yöntem, yeni teknoloji)	
H.3.3 Gerekli hizmet sürecini geliştirir.	
H.3.4 Geliştirilen yeni operasyon sürecini yönetime bildirir.	
İşlem H.4.	Mevcut operasyon süreçlerinin iyileştirilmesini sağlamak
Başarım Ölçütleri	
H.4.1. Mevcut süreçleri gözden geçirerek iş gereklerine göre iyileştirme ihtiyacını belirler. (IT, satın alma, süreç, makine-ekipman, organizasyon)	
H.4.2. İlgili birimlerle işbirliği içinde iyileştirme sürecini kurgular.	

H.4.3 İyileştirme sürecini üst yönetime sunar.	
İşlem H.5.	Operasyonla ilgili iş/süreç geliştirme önerilerini iş talimatına dönüştürülmesini sağlamak
Başarım Ölçütleri	
H.5.1. Alınacak onayı müteakiben iş/süreç geliştirme önerilerinin iş talimatına /prosedürüne dönüştürülmesini sağlar.	
İşlem H.6.	İş- süreç geliştirme toplantılarına iştirak etmek
Başarım Ölçütleri	
H.6.1 Operasyonla ilgili iş geliştirme toplantısı talep eder.	
H.6.2 Planlanan toplantılara iştirak eder, katkı verir.	
İşlem H.7	Kuruluşun geleceğe yönelik planlamaları ile ilgili görüş bildirmek
Başarım Ölçütleri	
H.7.1 Kuruluşun stratejik planlama çalışmalarına iştirak eder.	
H.7.2 Operasyonel hedeflere ilişkin önerilerde bulunur.	
H.7.3 Plana revizyon önerisinde bulunur.	

Görev I –	YÖNETİM SİSTEMLERİ İLE İLGİLİ FAALİYETLERE DESTEK VERMEK (İSG,çevre, kalite)
İşlem I.1.	Risk değerlendirme çalışmalarında ISG uzmanlarına destek vermek
Başarım Ölçütleri	
I.1.1. İlgili birimce düzenlenen risk değerlendirme toplantılarına iştirak eder.	
I.1.2 Operasyon sürecinde elde ettiği verilere göre iş riskleri hakkında bilgi verir. (deneyim, gözlem, personelden gelen geri bildirim ve değerlendirmeler)	
I.1.3 Yeni iş süreçlerine ilişkin, risk analizi yapılanmasını organize eder.	
I.1.4 İş risklerinin giderilmesine ilişkin önerilerde bulunur.	

I.1.5 Alınan önlemleri izler.	
İşlem I.2.	İSG Kuruluna önerilerde bulunmak
Başarım Ölçütleri	
I.2.1. İSG Kurulu toplantılarına iştirak eder.	
I.2.2. Kurula operasyonla ilgili iyileştirme taleplerini (gözlem, deneyim, geri bildirim, süreç vb ile oluşan) yazılı/sözlü iletir.	
İşlem I.3.	Gemi atıklarının alınması/depolanması/bertaraf edilmesi ile ilgili süreci koordine etmek *
Başarım Ölçütleri	
I.3.1 Kuruluşun atık planına göre gemilerden atık alınmasına dair talebi alır.	
I.3.2 Gemilerden atık alınmasına ilişkin talepleri inceler.	
I.3.3 Kuruluşun atık alım tankları (kapasite, doluluk, teknik koşullar, mevzuat vb) çerçevesinde atık alım işlemini gerçekleştirir.	
I.3.4 Yönetmeliğe uygun olarak atık alım işlemini tamamlar. (gümrüğe bildirim, atığın bertaraf tesisine nakli, bertaraf tesisinde imha edilmesinin takibi)	
I.3.5 Atıkların bertaraf belgesini il çevre müdürlüğüne gönderir.	
İşlem I.4.	Yönetim sistemlerinin belgelendirilmesine destek vermek (İSO, OHSAS, vb)
Başarım Ölçütleri	
I.4.1. İlgili birim tarafından düzenlenen toplantılara katılır.	
I.4.2. Dokümantasyon çalışmalarında ekibiyle beraber göre alır.	
İşlem I.5.	Yönetim sistemlerinin uygulanmasında göre alanında iştirak etmek
Başarım Ölçütleri	
I.5.1. Oluşturulmuş onaylı sistemlerinin operasyon sürecinde uygulanmasını sağlar.	
I.5.2. Uygulama ve iyileştirme önerilerinde bulunur.	
İşlem I.6.	Kalite dış denetimi toplantılarına iştirak etmek *

* Sadece görevlendirildiği tesislerde liman operasyon müdürü yapar

* Sadece görevlendirildiği durumlarda toplantılara katılır

Başarım Ölçütleri	
I.6.1	Yıllık periyotta düzenlenen kalite dış denetim toplantılarına katılır.
I.6.2	Operasyon süreciyle ilgili iyileştirmeye açık olarak rapor edilen hususlara ilişkin görüş verir.

Görev J –	MESLEKİ GELİŞİMLE İLGİLİ FAALİYETLERİ YÜRÜTMEK
İşlem J.1.	Personelin ve kendisinin kariyer planlamasını yapmak
Başarım Ölçütleri	
J.1.1. Görev tanımı ve performans değerlendirme sonuçlarına göre personelin kariyer hedeflerini, personelle birlikte belirler.	
J.1.2 Görev tanımı ve performans değerlendirme sonuçlarına göre kendisinin performans hedeflerini belirler.	
J.1.3 Personelin ve kendisinin durum ve hedeflere göre kariyer haritalarının oluşturulmasında ilgili birime katkı verir.	
İşlem J.2.	Personeli eğitim ve gelişim ihtiyacını belirlemek
Başarım Ölçütleri	
J.2.1. Performans değerlendirme, görev tanımları ve kuruluşun gelecek planlarına göre personelin eğitim ihtiyaçlarını belirler.	
J.2.2. Talebi ilgili birime bildirir.	
J.2.3 Personelin eğitim ve gelişim ihtiyacına yönelik talepleri ilgili birime bildirir.	
İşlem J.3.	Personelin işbaşı eğitimine katkı vermek
Başarım Ölçütleri	
J.3.1 Belirlenen ihtiyaca göre yeni işe başlayan ya da görev değişikliği yapılan personelin uygulamalı işbaşı eğitimine katkı verir.	
İşlem J.4.	Kendi mesleki gelişimiyle ilgili talepte bulunmak
Başarım Ölçütleri	
J.4.1. Gelişen teknoloji ve faaliyetlerdeki değişimlere paralel olarak ihtiyaç duyduğu kişisel gelişim ihtiyacını belirler.	
J.4.2. Mesleği ile ilgili kurs, fuar, seminer vb. faaliyetlere katılmayı talep eder.	

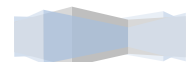
İşlem J.5.	Mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak
Başarım Ölçütleri	
J.5.1. Üst yönetimce onaylanan eğitim ve faaliyetlere katılır.	
İşlem J.6.	Mevzuat değişikliklerini takip etmek
Başarım Ölçütleri	
J.6.1	İlgili ulusal ve uluslararası mevzuat değişikliklerini kuruluş ve kişisel imkânlarıyla araştırır.
J.6.2	Operasyon süreciyle ilgili mevzuat değişim gerekleri hakkında üst yönetime gerekli tedbirleri alınması için bilgi verir.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Bilgisayar
2. Ofis programları / yazılım
3. Telsiz
4. BİT (telefon, faks, internet gibi)
5. Liman yazılım sistemleri
6. Kişisel koruyucu malzemeler
7. Kamera sistemi
8. Fotoğraf makinesi
9. Ofis ekipmanları

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. İlgili ulusal ve uluslararası mevzuat (çalışma mevzuatı, gümrük mevzuatı, denizcilik ve liman yönetmeliği ile ilgili mevzuat, çevre mevzuatı, İSG mevzuatı, İMO ve İLO ilgili mevzuat)
2. Ulusal ve uluslararası deniz ticareti ve uzmanlık terminolojisi
3. Depolama bilgisi
4. Yabancı dil bilgisi (en az orta düzey)
5. Mülakat teknikleri bilgisi
6. Personel yönetimi bilgisi
7. Zaman yönetimi bilgisi
8. Maliyet hesaplama bilgisi
9. Planlama ve organizasyon bilgisi
10. Karar verme yöntemleri bilgisi
11. Kalite bilgisi
12. Risk yönetimi bilgisi
13. Mekanik bilgisi
14. Tehlikeli yük bilgisi
15. İlkyardım bilgisi
16. Gemi ve Yük bilgisi

17. Problem çözme becerisi
18. Farklı ortam ve durumlara uyum sağlama yeteneği
19. Ekiple çalışma becerisi
20. Karar verme becerisi
21. Yönetim becerisi
22. Risk yönetme becerisi
23. Analitik düşünme becerisi
24. Kişiler arası iletişim becerisi
25. Planlı-çabuk organize olma becerisi
26. Yüzme becerisi
27. Sürücü ehliyetine sahip olma
28. En az 5 yıl limancılık sektöründe iş deneyimi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Sakin olma
2. İnandırıcı olma
3. Güler yüzlü olma
4. Değişime açık olma
5. Yapıcı ve pozitif olma
6. Eleştiriye açık olma
7. Esnek çalışma saatlerine uyumlu
8. Yükseklik fobisi olmayan
9. Sorumluluk sahibi

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

“Liman Operasyon Müdürü” meslek standardına göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları, bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler Mesleki Yeterlilik Kurumu Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirmeye ilişkin Yönetmelik çerçevesinde yürütülür.

LİMAN OPERASYON MÜDÜRÜ
MESLEK STANDARDI HAZIRLAMA SÜRECİNE KATKIDA BULUNANLAR

1. Meslek Standardı Hazırlayan Kuruluşun Meslek Standardı Ekibi

2. Teknik Çalışma Grubu Üyeleri

3. Görüş İstenen/Alınan Kişi/Kurum ve Kuruluşlar

4. MYK Sektör Komitesi Üyeleri ve Uzmanlar

5. MYK Yönetim Kurulu

